

KAUTYNĖS TARP KONGO ARMIJOS IR JUNGTTINIŲ TAUTŲ DALINIŲ

Komplikuota būklė Kongo dar labiau pakrypo į blogąją pusę, prasidėjus kautynėms tarp Kongo armijos ir Jungtinių Tautų Komandos dalinių. Pranešimai įvairuoja apie aukų skaičių, bet aišku, kad tarp žuvusių yra keletas tunisiečių ir Kongo armijos Leopoldvilės įgulos viršininkas plk. Joseph Nkokolo, kuris buvo laikomas antruoju po plk. Mobutu Kongo armijos vadovybėje.

Kautynės prasidėjo, kai

Ganos prezidento asmeninis įgaliotinis Nathaniel Welbeck atsisakė paklusti Mobutu karinio režimo įsakymui ir išvykti iš Kongo. Welbeck teigia, kad legalią Kongo vyriausybę reprezentuojąs tik nušalintasis prokomunistinis premjeras Lumumba.

Britų gen. ltn. Henry T. Alexander, kuris yra faktinis Ganos kariuomenės vadas, lėktuvu atskrido iš Akros į Leopoldvilę ir tuoj pat nuvyko į JT būstinę pa-

sitarimams su indų brig. Rikhijs, kuris pavadoja New Yorkan išvykusį JT gen. sekr. įgaliotinį Raješvarą Dajalį. Po pasitarimo jie bandė vykti į Ganos pasiuntinio rezidenciją, bet dėl kautynių gatvėse negalėjo jos pasiekti. Gen. Alexander pareiškė: "Mes turime Welbecką išgabenti, jei prireiktų, ir jėga". Jis teigė, kad Ganos prezidentas Nkruma įsakęs Welbeckui grįžti į Gana. AP žiniomis, Jungtinių Tautų Komandos vadovybė taip pat pritarianti Welbecko ištrėmimui.

Diena anksčiau buvo užpulti du JAV pasiuntinybės tarnautojai, kurie vos išliko gyvi, kai įnirtusi kongiečių minia norėjo jiems atkeršyti už tai, kad jie automobiliu užkludė ir užmušė vieną kongietį.

Kongo karinė policija taip pat buvo areštavusi tris amerikiečius laikraštininkus, kuriuos įsiskarščiavę Kongo administracijos valdininkai vadino šnipais ir komunistais.

Jungtinės Tautos Ganos atstovas Ismael Touré aštriais žodžiais puolė "amerikiečių imperializmą" Kongo. Jis pareiškė, kad Gana pasitrauksianti iš "sutaikymo komisijos", jei prezidentas Kasavubu būsias pripažintas Kongo delegacijos šefu.

Kiti neutralistų ir komunistų blokų atstovai pareikalavo išsamių pranešimų apie kautynes Kongo, prieš svarstant Kongo delegacijos klausimą. Bet daugumas stebėtojų tiki, kad Kasavubu delegacijai būsianti pripažinta teisė atstovauti Kongą Jungtinės Tautos, nepaisant paskutiniųjų įvykių Leopoldvilėje.

Paskutinėmis žiniomis, Ganos prezidento asmeninis įgaliotinis Nathaniel Welbeck, stiprios sargybos lydimas, išvyko į aerodromą, iš kur rusų lėktuvu išskrido į Akra. Jis pareiškė, kad išvyksta pagal savo vyriausybės nurodymus.

Kongo vidaus reikalų komisierius Joseph Nussbaumer vėliau pareiškė, kad vyriausybė neplanuojanti nutraukti diplomatinių santykių su Gana. Jietiknomirėję ištrėmti Welbecką ir jo pagalbininkus, kurie su Lumumba planavęs sąmokslus.

Viktoras ir Margarita Petrikai, būdami jautrūs lietuviškiems išėivijos gyvenimo reikalams, paskyrė tūkstantį dolerių Los Angeles Lietuvių Tautinių Namų, įsigijimui, pažadėdami ir ateity, pagal reikalą, šį darbą finansiniai parenti. Nuotraukoje: V. ir M. Petrikai pasirašo mecenatų dokumentą, dalyvaujant Tautinių Namų valdybos pirm. V. Aleksandrūnui, vicepirm. dr. J. Jurkūnui ir sekr. A. Valavičiui. Plačiau 8 psl.

KODĖL AUKSAS BĖGA IŠ AMERIKOS Į UŽSIENĮ

J. KAZLAUSKAS

Dolerio ir aukso bėgimas iš JAV, atsidūręs gana rimtoje padėtyje, privertė federalinę valdžią imtis priemonių, kurios padėtų sulaukyti dolerių keliavimą į užsienį ir užsienio pirkėjų prilaikytų nuo išgabavimo aukso.

Doleris duoda pradžią šiai operacijai, — patekęs į užsienio rankas ir paviešėjęs kurį laiką, jis grįžta į Ameriką, o auksas iškeliauja į užsienį. 1949 m. Dėdė Samas turėjo 24 milijonų vertės aukso, šiandien 18,5 milijono. Šiandien laisvojo pasaulio finansinė jėga jau yra stipresnė, negu JAV turimo aukso vertė. Laisvosios tautos gali nupirkti 19,2 milijono aukso, — 700 milijonų daugiau, negu Amerika turi. Doleriui padengti reikia apie 11,5 milijono aukso vertės, vadinasi, atsarga yra 7 milijonai, bet

jis ateitis turi gana atidžiai būti stebima.

Kokių būdu kitos valstybės (V. Europa, Japonija, Laos ar Pakistanas) pasidarytų turtingos doleriais ir kėsinaisi į Dėdės Samo turimą geltonąjį metalą. Pats Dėdė Samas yra pagrindinis kaltininkas, sukūręs saunepalankią situaciją sekančių faktorių akyvaizdoje.

1. JAV importuoja daugiau prekių, negu eksportuoja. Didesnė suma "žaliukų" lieka užsienyje, nes importas viršija eksportą. Puikus pavyzdys yra plienas. V. Europa žiauriai vargina Amerikos plieno gamintojus, kurie ne tik kenčia pasaulinėje, bet ir vidaus rinkoje. Plieną yra importuojamas, o vietinė plieno produkcija vos viršija 50% savo gamybinio pajėgumo.

2. Užsieniui teikiama pagalba yra daugiau doleriais, negu prekėmis. Laisvieji pramonės kraštai jau turi dolerių rezervą. Ūkiškai atsilikusios šalys, gavusios pinigų, vietoje traktorių ar cemento, perka reikiamus gaminius iš V. Vokietijos ar kitos valstybės, nes kainos žemesnės, negu Amerikoje. Doleris pereina iš vieno į kitas rankas, bet jis lieka užsienyje.

3. Užjūriuose laikoma kariuomenė ir aprūpinimas pareikalauja valiutos, kuri išleidžiama tuose kraštuose į atitinkamus reikmenis. Karių šeimų pragyvenimas ir aprūpinimas, kariniai įrengimai, jų išlaikymas ir dalis ginklų yra milijoninės sumos, išleidžiamos už vidaus rinkų.

4. Amerikos pramoninkas — investuotojas, ieškodamas pigesnės darbo jėgos ir gaminio kainos, meta milijoniškus dolerių kiekius kitose valstybėse, kur pelno rezultatai jam palankiausi neatsižvelgdamas į vidaus rinkos reagavimą.

Šios užsienyje esančios dolerių sumos sudaro grėsmę Dėdės Samo auksui, nežiūrint fakto, kad už importą mokama doleriais, o tarpstatinė prekyba yra pagrįsta auksu, o doleris sidabru nuo 1934 metų.

Lapkričio mėn. 17 d. prezidento Eisenhowerio paskelbtoji 7 punktų ekonominė programa buvo šaltai priimta užsienio, nes jos pagrindinis uždavinys yra prilaikyti dolerį ir auksą namuose. Įjungimas V. Europos valstybių, teikiant paramą ekonomiškai atsilikusiems kraštams, Amerikos ūkinę pagalbą bazuoti daugumoje prekių, kiek galima mažinti užsienio gamintų kariuomenei reikmenų pirkimą ir pats didžiausias — sumažinti daugiau negu per pusę užsienyje esančių kariškų šeimų skaičių, atgabenant po 15,000 asmenų į mėnesį į JAV — yra priemonės, kurios turėtų sutaupti apie 1 (vieną) milijonų dolerių į metus ir sumažintų begalias pretenzijas į auksą.

● JAV paprašė Vakarų Vokietiją po 650 mil. dolerių per metus padėti amerikiečių kariuomenei Europoje išlaikyti. Ta suma, kurią kanclerius Adenaueris užsiminė JAV išdo sekretorius Anderson ir vals, pasėkr. Dillon, esanti žymiai didesnė, negu vokiečiai būtų linkę mokėti. Ji turėtų būti papildoma kontribucija prie vokiečių pasižadėtos ūkinės pagalbos užsienio kraštams.

● JAV prezidentu išrinktas John F. Kennedy pareiškė, kad jis numatęs naudotis pilna prezidento galia, netierplant jokių politiką formuojančių pagelbininkų tarp savęs ir aukštųjų administracijos valdininkų. Jis taip pat planuojąs smarkiai sumažinti Baltųjų Rūmų štabą.

● JAV senato pakomisėje, svarstančioje valstybės politinę mašineriją, buvo amestas pasiūlymas steigti "pirmojo sekretoriaus" postą su aukštesniu rangui už kitus sekretorius — ministrus. "Pirmojo sekretoriaus" arba premjero posto steigimą JAV vyriausybės gyvataprotegavo dabartinis prezidentas Eisenhoweris.

● JAV viceprezidentu išrinktas Lyndon B. Johnson, kalbėdamas NATO kraštų parlamentarų konferencijoje, skatino Vakarų valstybes plėsti organizacijos apimtį, šalia gynybos tikslų siekiant ir ekonominių bei socialinių laimėjimų pasaulyje. Jis pabrėžė, kad JAV balsavimų duomenys nereiškia atsisakymo nuo prez. Eisenhowerio programos kurti "savitarpinės pagalbos jėgą" Vakarų Europoje.

● JT gen. sekr. Hammarskjöld pareiškė, kad Jungtinės Tautos būsiančios priverstos atitraukti iš Kongo savo dalinius, jei iki sausio mėnesio nebus sutelkta 20 mil. dolerių. Jis pabrėžė kad JT išdas esąs "tikrai tuščias", ir reikią laukti "finansinių pasėkų", arba ruoštis keisti taikos išlaikymo politiką. Iš tikrųjų JT išdas būtų turėjęs 2 mil. dol. deficitą ir be Kongo įvykių. Dabar tikima, kad, jei JAV nesumokės bent pusės reikalingos sumos, JT nepajėgs Kongo išlaikyti savo karinių jėgų ir, anot Hammarskjöldo, tuštuma bus užpildyta iš kitur. Sovietinis blokas, to siekdamas įnašų Jungt. Tautoms nemoka.

● Gen. Norstad, vyriausias NATO karinių pajėgų vadas, toje pačioje konferencijoje pasiūlė, kad Vakarai sudarytų bendrą atominį ginklų "kasą" kurią lygiu balsu kontroliuotų visi organizacijos nariai.

KAIRĖJE: Gruodžio 3 d. Chicagoje, Čiurlionio Galerijoje atidaroma pirmoji lietuvių kolekcionierių meno paroda, kurioje bus išstaryta lietuvių dailininkų 160 retų meno kūrinių. Nuotraukoje dail. A. Žmuidzinavičiaus paveikslas "Rojaus ežeras".

IKI PASKUTINIO ŠOVINIO... (8)

"Stalingrado tvirtovė"

Kitą rytą, lapkričio 20, išmūšė didžioji valanda ir pietiniam Stalingrado fronto ruožui. Po dvi valandas trukusios artilerijos paruošiamosios ugnies du sovietų motorizuoti korpai ir vienas kavalerijos korpas pradėjo puolimą iš Beketovkos prietilčio.

Padėtis dar labiau susijaukė. Orientaciją apsunkino ir vis labiau pakrinkęs radijo ryšys. Vokiečių radijo stotis prie rumunų pirmosios tankų divizijos iškrito jau pirmąją ofensyvos dieną, kitose divizijose jos krito vėliau — prieš sudaužytos, palimos ar pačių besitraukiančių susprogdintos. Kai kuriose dalyse jos dar veikė, bet buvo skirtos tik ryšiu su gretimomis dalimis, o toliau nebuvo girdimos.

Dalių vadai improvizavo, ką pajėgė, bet tos dienos istorijon įėjo, kaip "pamestų būrių" gimimo valandos. Kovojantys daliniai pakriko visur, kur tik pristigo jėgos, šaudmenų, degalų. Didelė dalis automašinų ir sandėlių liko, nespėjus arba neturint kuo evakuoti. Ties Dono tiltu prie Čiro pabėgėlių srovė pasiekė pusę kilometro pločio, ten tikstančiai autovežiminių trisdešimtyje viena šalia kitos stovintys vorių laukė progos persikelti į kitą upės pusę.

Kai kuriose vietose energingesni karininkai, gaudydami bėgančiuosius, pradėjo organizuoti naujos kovos dalinius. Iš susitelkusių pabėgėlių prie minėto tilto vienas kapitonas per šešias dienas sudarė diviziją, kurią vėliau perėmė šeštosios armijos vado adjutantas plk. Adam. Ši divizija vėliau gavo "Adamo divizijos" vardą.

Tuo metu vyriausioji kariuomenės vadovybė galutinai nusprendė visus likusius vokiečių tankų junginius pervesti šeštosios armijos vadovybei. Įsakymas, kurį kuruos dalinius pasiekė, prieš paskutiniam radijo ryšiui nutrūkstam, o kitą jau nebebuvo spėta pasiekti.

Toje būklėje netikėtai pradėjo veikti viena tarpinė radijo stotis. Ofensyvos išvakarėse vienos radijų kuopos dalis buvo pasiųsta į Čirską, kad ten įrengtų žiemos būstinę. Fronto ryšių tarnyba tuo metu nežinojo, kad vėliau armijos štabas bus perkeltas į Stalingrado katilą.

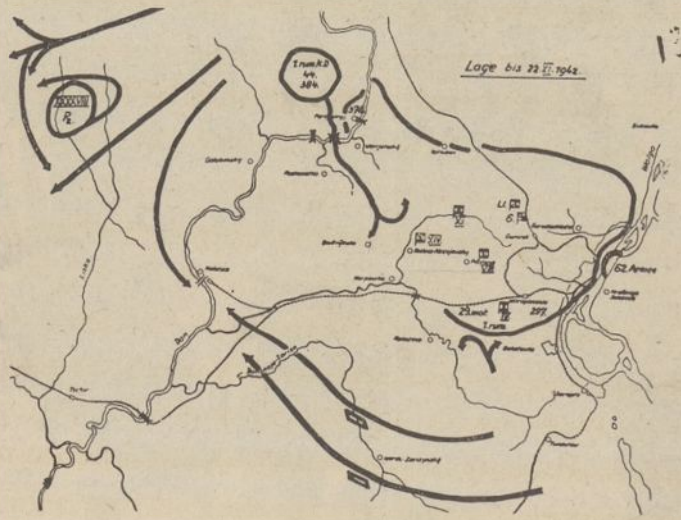
Kokią reikšmę toji improvizuota radijo stotis suvaidino sąmyšio dienomis, aiškiai parodo faktas, kad per šešias dienas ji priėmė 3746 ir išsiuntė 1716 pranešimų. Tai reiškia, kad jos aparatai dirbo be sustojimo dieną ir naktį.

Daugelis tų pranešimų buvo perduodami nešifruoti, ir jie aiškiai parodo toms dienomis viešpatavusią paniką, vargą, kariškai neįmanomą būklę, siaubą, baimę...

"Vienuoliktasis korpas prasi-laužimo operacijų pradžioje neteko 50% savo sunkiųjų ginklų... Aštuntasis korpas evakavo Peskatovką... Karininkų ir pionierių mokykla traukiasi, sunkiai kovodama su priešu... Verjači evakuotas... 14 tankų divizija išsprogdinta... Dono tiltas ties Kalaču per klaidą pateko į rusų rankas... Armija šaukiasi šaudmenų, degalų, ginklų ir kitų kovos reikmenų... Varnovkos lauko ligoninė nebeteri vietos sužeistiesiems. Stinga tvarsčių ir medikamentų... Artilerijos mokykla neteko 40% kovotojų... 44-ji pėst. divizija praneša netekimą visų gurguolių ir sandėlių... Patrankų transportas neiškrautas iš traukinių pateko į priešo rankas..." Ir taip toliau...

Toje maišatyje desperatiškas įsakymas: "Vyriausiasis kariuomenės štabas šestajai armijai: šiaurinį sparną ir vakarinį Dono krantą išlaikyti bet kokiomis sąlygomis?" Ir viena optimistiška prošvaistė: "Aviacijos lauko divizija žygiuoja priekiu, valdyama prasi-laužimo punktu".

Tos divizijos likimas paminėtinės kiek plačiau. 1942 metų vasaros pabaigoje pėstininkų generalinis štabas kreipėsi į Hitlerį, prašydamas aviacijos pagalbinio personalo dalį perkelti į pėstininkus, kad būtų galima papildyti prarėt-

Frontų situacija 1942 lapkričio 22 -- Stalingrado apsupimo pradžia.

jusias rytų fronto divizijų eiles. Goeringas pasipriešino. Tik Hitleriui griežtai įsakius, reicho maršalas atpalaidavo 46,000 vyrų, tačiau su sąlyga, kad tie vyrai nebūtų pervesti į pėstininkus, o liktų aviacijos karinėje vadovybėje.

--Iš manęs negalima reikalauti tuos vyrus perduoti kokiame pėstininkų generolui, kad jis juos vedžiotųsi į bažnyčią.

--Taip atsirado aviacijos lauko divizijos, ir jos nebuvo siunčiamos į bažnyčią.

Lapkričio 25 rytą šešioliktoji aviacijos lauko divizija atvyko į Nižni - Čirską rajoną. Divizija buvo pilnai motorizuota, sudaryta iš jaunų vyrų, gerai aprengtų ir išdidžiai sėdinčių savo autovežimuose. Sutiktiesiems pėstininkams jie sakė:

--Važiuojam reikalų pataisyti. O pėstininkai kėlė galvas iš dumblinių duobių ir sakė:

--Vyručiai, jei mes būtume turėję jūsų ginklus, čia viskas kitaip atrodytų.

Jie tikrai važiuo reikalų pataisyti, bet kas iš to išėjo. Dar tą pačią dieną jie su visomis gurguolėmis pasiekė parengties pozicijas. Turtum paradan eidami.

Kitos dienos vakarą Čirską vietovėje atsirado išsprogdintos divizijos surinkimo punktas. Divizijos prieštankinio dalinio vadas stovėjo viename bunkeryje ir vis dar nepajėgė atsipeikėti. Dalinys nebuvo paleidęs nė vieno šūvio, nes sutikus kovos junginius jis palaikė vokiečiais, nematydamas uniformos dėl žiemos maskuojamosios aprangos. Ir jie tikėjo tebesą antrosiose linijose...

Tą patį vakarą nusišovė vadas, iš kurio dalinio buvo belikę dvilika vyrų. Tai buvo vienintelis dalinio šūvis, ir tas pats paleistas iš jo pistoleto.

Kas liko iš divizijos, buvo išsklaidyta į kitas kovos grupes.

Ligi lapkričio 21 dienos šeštosios armijos štabas stovėjo Golubinską vietovėje, už penkiolikos kilometrų į šiaurės rytus nuo Kalačo. Pagal planą jis turėjo būti jau prieš tris savaites perkeltas į Nižni-Čirską, kur buvo paruoštos žiemos būstinės, tačiau vis dar tebebuvo lūkuriuojama padėties pasikeitimo.

NOW! 4 1/4% PER ANNUM on ALL ACCOUNTS

4 1/4% EARNING ON PREPAID SAVINGS

Effective Jan. 1, 1960 FREE ALUMINUMWARE WITH \$500.00 OR MORE

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASS'N.
1447 S. 49 Court, Cicero, Ill.
Tel. Blush 2-1397
HOURS: MONDAY 9 to 8
TUESDAY, THURSDAY, FRIDAY 9 to 5
SATURDAY 9 to 1
WEDNESDAY CLOSED

Tik dviem valandom prieš rusų tankams pasirodant, buvo duotas aliarmas. Armijos vadas, jo štabo viršininkas ir keli kiti karininkai dviem lengvaisiais lėktuvais išskrido į Nižni-Čirską, o štabas turėjo trauktis turimomis priemonėmis.

To atsitraukimo nėra su kuo palyginti - tai buvo paniškas bėgimas, rusų tankams genant. Didžioji dalis autovežiminių sandėlių liko vietoje, nekalbant apie kitus armijos įrengimus. Dalis štabo bandė veržtis į pietus, bet ten rado jau prasiveržusius rusų tankų smaigalius ir atkirstą kelią. Buvo pasukta į šiaurę. Daliai štabo pasisekė mažomis grupėmis pereiti užšalusią upę, daugumas pateko į rusų rankas.

Kai gen. Paulus tą popietę atvyko į Nižni-Čirską, jį pasiekė Hitlerio įsakymas:

"Šeštosios armijos vadas su savo štabu persikelia į Stalingradą. Šeštoji armija apsikasa ir laukia tolimesnių įsakymų."

Tą naktį buvo gautas dar kitas nurodymas:

"Tarp Volgos ir Dono liekančių šeštosios armijos kovos junginiai gauna Stalingrado tvirtovės vardą."

Vyriausioji fiūrerio būstinė tą visuotinio sąmyšio dieną paskelbė tokio turinio pranešimą:

K. Šimonio "Mergelė" iš lietuvių kolekcionierių meno parodos Chicagoje.

DAUG JAUNŲ IR GABIŲ ŽMONIŲ VERŽIASI Į HOLLYWOODĄ

Ale Rūta

Viskas atrodo gražiai iš tolo. Ir Hollywoodas nevienam gal vaizduotėje mirgėte mirga prabanga, grožiu, gražuolėmis, muzika, linksmybėmis. Iš tikro gi, čia irgi yra toks pat gyvenimas, kaip ir visur: gyvenimas kietas, dažnai ir šaltas, pagrįstas darbu ir darbu, kova už būvį, kova už pirmumą ir pinigą. Kova čia dar kietesnė, nei kur kitur, nes ir

vilionės ryškesnės. Laimėsi, prasimuši į priekį, -- daug pinigų ir garbės (nors ir per kruviną darbą). Užtat daugelis gabių jaunų žmonių veržiasi į Hollywoodą ir čia bando savo laimę.

Gyvena čia likimo sublokštų lietuvių būrys. Nemaža kolonija, lietuviškai gyva ir gaivalinga. Bet Hollywoodu tikrąja žodžio prasme lietuviai per daug čia nesidomi. Jie turi savo darbų ir savus vargus bei kovas. Gal ir todėl nesidomi, kad viskas taip arti, akys užkliūva dažnai filmų žvaigždės laikraščiuose, net ir gatvėse ar kaimy-

se. "Dono fronte rumunų ir vokiečių daliniai ryžtingai kovoja su stipriais priešo tankų ir pėstininkų puolimais." (Bus daugiau)

Kokia puiki kombinacija

DŽIAUGSMAS... DRAUGAI... UGNIM VIRTAS STROH'S

Kada tik jūs norėsit alaus ir ne tokio, kaip visi, bet puikaus — atsiminkit tai — Stroh's yra šviesesnis, puikesnis, tokio skonio, kuriam joks kitas Amerikos alus negali prilygti... todėl, kad Stroh's yra Amerikoje vienintelis ugnim verdamas alus. Ar jūs ragavote Stroh's?

JUMS PATIKS

Stroh's

JIS ŠVELNESNIS

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Mich.

niniuose namuose. Toliau gyvenantiems nuo to spindinčio pasaulio, žinoma, smalsiau sužinoti, kaip atrodo tos filmų studijos, kaip į jas patekti, kas jose karaliauja ir kas vargsta, kas į ten veržiasi ir kas jau pavargęs.

Hollywoodo aplinkoje ir apylinkėse jau keletą metų oficialiai "reporteriavo" du lietuviai plunksnos darbininkai: A. Gustaitis ir J. Kaributas. Jie, tarp kitų darbų, suskubo jau nemažą straipsnių duoti mūsų spaudai iš Hollywoodo pasaulio. Algirdo Gustaičio paskatinta, irgi susidomėjau tuo margumynu, į kurį susibėga rašyto žodžio, vaidybos, dailės muzikos ir kitoki menai. Pasiryžau tą žmonių ir menų margumą geriau pažinti ir apie jį saviems -- lietuviams -- papasakoti. Ypač tiems, kurie gyvena toliau nuo Hollywoodo ir kuriems jis mirga pasakiškomis grožybėmis.

Net ir apsigyventi, norom ar nenorom, teko "West Hollywood" rajone, kur pasimaišo ne vienas iš mažesnių žvaigždžių ir čia pat, beveik gretimose duryse.

Jau gatvėje gali atpažinti filmų ir televizijos aktorius arba besiveržiančius jais tapti. Visą dieną čia matysi iššaukiančiai gražių jaunų moterų ir lieknų, dailių vyrų, vaikščiojančių po krautuves, kirpyklas ir restoranus. Tai ne įstaigų darbininkai.

Daugelis jų kalba prancūziškai, vokiškai, kitomis kalbomis arba angliškai -- su akcentu. Jų veidai nėra vien linksnumo kaukė. Šypsosi jie, tur būt, tik prieš foto aparatus. Čia jie paprasto, kasdieniško gyvenimo žmonės. Jie irgi susirūpinę butų brangumu, jie apeina kelis restoranus, kol gauna skanesnį ir, svarbiausia, prieinamą kainą, pietus. Jie skuba į "interview'us", pasimatymus. Jie gaudo protekcijas, pažintis. Jie nuolat dirba ir studijuoja: dramą, baletą, muziką, dainavimą, sportą.

Jie kovoja su gyvenimo klūtimis, kombinuodami ir taupydami, bet, galima nesunkiai pastebėti, kad, vistiek, jie yra kiek skirtingi žmonės nuo įstaigų darbininkų, mokytojų ar kitų profesijų žmonių. Pavyzdžiui, tokia smulkmena. Maisto krautuvėse galima pastebėti mažų vaisių ryšulėlių, gražių dėželių su keliais sausainiais, net po vieną obuolį plastikiniuose maišukuose. Kainos dvigubos. Ir pastebėjau, kas juos perka. Atskuba priešpiečių metu kokia graži, menka, liekna mergaitė ar pablyškęs vyras. Daug nesirenka. Kas dailiai įvynuota, nedaug, neperbrangu (taip atrodo, nes nedaug). O jiems valgyti daug negalima. Užtat čia "delikatesų" krautuvės gerai uždirba. Vis dėlto, jie lengviau apgaunami, tie meno žmonės.

Tai išviršinis Hollywoodo vaizdas. Labai mažutė ir labai neryški iškarpą. Geriau užkliūdydim dabar konkrečius darbus ir žmones.

PARAMOUNT FILMŲ STUDIJĄ tik pagaminsiu du naujus filmus: "A Breath of Scandal", su Sophia Loren, John Gavin ir Maurice Chevalier ir "The World of Suzie Wong", su William Holden ir Nancy Kwan, Nancy Kwan netrukus keliaus po Ameriką; bus Bostone, Philadelphijoje, Washington, Detroit, Clevelande, paskui savo keliones tęs Europoje.

Kitas aktorius, britas Allan Cuthbertson, užbaigęs darbą Paramount filme "On the Double" žada keliauti po Ameriką autobusu, kad galėtų sustoti visose įdomesnėse, ypač istorinėse, vietose.

Artimajai ateity numatomos paleisti žiūrovų pasaulin filmos: "The Beach Pad", su Tommy Sands ir romantiška meilės meilės istorija.

"UNIVERSAL INTERNATIONAL" studijos direktorius Henry Koster pavasarį nutaręs pradėti sukurti filmą "The Flower Drum Song". Tos pat studijos sukamo filmo "Back Street" metu aktorius John Gavin su savo žmona keliaudavęs iš Carmel, Calif, iki filmo gaminimo vietos (17 mylių) kasdien dviračiu.

IRENA VERBILAITĖ, prieš pusmetį atvykusi į Hollywoodą iš Australijos, sėkmingai veržiasi į kontraktą. Jau atliko porą sunkių "testų" "20-th Century-Fox" studijoje, atsilaikydama prieš visus reikalavimus ir konkurenciją.

DAR TRYS VALANDOS NAKTIES (12)

Boronkajus sukosėjo pervėlai

Namie Kuzinas krito kaip užmuštas į lovą. Su vengrės veido vaizdu mintyse užmigo. Pabudo tik po pietų. Buvo sekmadienis, ir jis, kaip kiekvieną sekmadienį, nuėjo į salioną išgerti kavos.

--Ar pavėlavau?

--Pas mane niekada nepervėlu, -- pasakė ponis Boronkaj, vesdama jį prie svečių. Kuzinas sveikinosi į visas puses vis tuos pačius veidus. Boronkajaus kolegos iš kulto ministerijos buvo atėję su žmonomis, sūnumis ir dukterimis. Visi buvo užsiėmę valgymu ir gėrimu. Tik draugas Fekete, partietis, vienas kaip visada, sėdėjo nejudrus ir neperžvelgiamas. Retkarčiais jo žvilgsnis, lyg išsiblaškęs, reikšdamas, nuslysdavo per svečius. Jie kikeno po anedoto. Tik viena juokėsi atvirai. Tai buvo nauja viešnia, ir ponis Boronkaj pristatė:

--Draugas Kovacs -- Gyorfi Erszebet.

Ji dėvėjo kuklią lininę suknelę. Jis atsisėdė šalia jos. Iš muzikos dėžės sužvigo liaudies demokratijos prijaukintas foks-trotas. Buvo šokama. Kuzinas ir Erszebet Gyorfi liko prie stalo.

--Graži popietė šiandien, -- pasakė jis.

Ji parodė akimis į sodą.

--Ten, lauke.

Jis stebėjo dvidešimt aštuonerių metų moters veidą. Jos juodi, tankūs plaukai buvo glotniai sušukuoti ir ant kaklo sušukti mazgu. Jos didelės pilkos akys savo ryškumu dominavo burnos jautringumą.

--Ar ir jūs dirbate kulto ministerijoje? -- paklausė Kuzinas.

--Ne, -- atsakė ji, keistai nusišypsodama, -- aš nesu sekretorė, bet rašau taip pat.

--Ar jūs esate... gal esate rašytoja?

Erszebet Gyorfi nusišypsojo.

--Galbūt.

--Rašote knygas?

--Bandau.

--Ir eilėraščius?

--Taip pat.

--Jūs esate rašytoja.

Erszebet Gyorfi nusišypsojo.

--Stengiuosi, bet mano darbų nespausdina.

--Kodėl?

--Aš esu jauna, turiu dar daug mokytis. Aš parašiau dramą, ji gavo premiją. Ji buvo repetuojama ir savaitę prieš premjerą atšaukta -- įsakymu iš aukščiausių, pasakė man teatro direktorius. Ir kai aš paklausiau priežasties, jis davė suprasti, kad veiklas -- taip pasakiusi viena instancija -- sergąs buržuazine mąstysena, ir iš viso, taip galvojanti ta instancija, jame nesą socialistinio jausmo. Bet premiją jau buvau gavusi, ir be to, mano stipendija, praėjus kuriam laikui po vaidinimo uždraudimo, buvo padidinta; aš turinti talentą ir dar išsivystysianti. Aš jaučiuosi įpareigota. Aš stengiuosi nusikratyti savo klaidų ir dabar rašau romaną.

--Apie ką?

Ji vengė atsakyti į klausimą. --Tai ne taip svarbu kūrinių vertei, svarbu, kaip rašoma.

Kuzinas nenusileido.

--Galbūt tamstos tiesa, -- tarė jis, -- bet yra problemų, kurios turėtų rašytojams degti nagus, tik jie bėga nuo jų ir vaidina estetus.

--Kokios problemos?

--Man šiuo momentu nė viena neateina į galvą, -- melavo Kuzinas, -- aš tik taip sau pasakiau, visiškai apibendrintai.

Erszebet Gyorfi nusišypsojo.

--Visiškai apibendrintai, mes tik taip sau pasakome ir visiškai apibendrintai. Ir nelieka ko kalbėti, ir netrukus visiškai nebeturima draugų. Kodėl vienas bijosi kito? Aš ieškau tiesaus kelio ir dažnai einu į rašytojų diskusijų vakarus. Ar skanus pyragaitis?

--Apie ką diskutuojama rašytojų draugijoje? -- nesidavė nukreipiamas Kuzinas.

--Ar skani kava?

Kuzinas neatsakė, maišydamas puoduką. Erszebet Gyorfi šypsojosi. O, ta šypsenai! Ji vis dar tebesišypsojo, kai poros grįžo prie stalo, tačiau dabar jos šypsenos išliko panika ir užuojauta; nes jie grįžo prie

stalo, kaip žmogaus drabužiais aprengtų dresiruotų cirko gyvulių banda, ir tie gyvuliai galėjo kalbėti, tuo tapdami panašiais į žmones. "Ačiū -- buvo didelis malonumas -- ir man taip pat." Tik jaunuoliuose buvo pastebima, kad jie galvojo ką kita, buvo pastebimas žmogiškas jausmas, bet dėlto juk kalta buvo jų jaunystė.

--Nešokate?

Tai buvo Andras, Boronkajaus sūnus, kuris per penį paklausė Kuziną.

--Vėliau.

--Jūs įdomiai pasikalbėjote?

--Labai, -- pasakė Kuzinas,

--draugė rašo knygą.

--Romaną? -- paklausė jaunas Boronkajus.

--Jo vardas bus "Išlaisvinimas" -- painformavo Erszebet Gyorfi, ir Kuzinas nustebo jos noru pasakotis.

--Gera tema, -- pasakė Andras, apsidairydamas ir kai visi svečiai susėdė į vietas, jis prabilo truputį garsiau: --Išlaisvinimas, apie tai mūsų draugė rašo romaną.

Tartum pagriebdamas jam

mestą sviedinį, draugas Lengyel

paklausė:

--Ir kaip jūs apdirbate temą?

--Iš žmoniškiausios pusės, -- atsakė rašytoja, -- tema iš tikrųjų yra gabalas vengriškosios tikrovės; mes juk visi pergyvenome išlaisvinimą.

Staiga niekas daugiau nebe norėjo praverti burnos. Svečiai sėdėjo vietoje, bet jų žvilgsniai susmigo į kristalinius indus -- akimis avių, kurioms įgrįšęs pašaras, Erszebet Gyorfi, kaip atrodė, mėgavosi ty-la.

--Idomu, -- tarė Andras, Boronkajaus sūnus, galbūt truputį provokuodamas, bet rašytoja ir laukė.

--Idomu, galbūt, -- atsakė ji.

--Aš pasirinkau fabulą: Kai raudonoji armija išvaduoja Vengriją, išsprogdintų ir atkirstų Hitlerio dalinių ir Szalasio junginių likučiai susirenka į vieną sodžią. Gyventojai -- moterys, mergaitės ir seni vyrai, kurie atsisako kasti prieštankinius griovius, statomi prie sienos. Visos moterys ir mergaitės yra fašistų sauvalės aukos.

Avys pradeda atgauti apetitą.

--Vieno feodalo dvare, artilerijos sviedinių nepramušamame vyno rūsyje, įsirengia karininkų štabas. Sovietinis parlamentaras, kuris fašistus pareikalauja pasiduoti, kad gyventojai būtų išgelbėti nuo karo veiksmų, yra sušaudomas. Fašistų, o kartu ir viso sodžiaus, sunaikinimas artėja.

--Kaip simboliška visai Vengrijai, -- įsiterpė Boronkajus.

--Naktį prieš laukiamą puolimą Tercsi, laukų darbininko dukterė, iš vieno nusigėrusio fašisto pavagia rankinių granatų. Ji yra graži, bet buvo dvare feodalo išprievartauta, susilaukė kūdikio ir tapo viso sodžiaus pašalpos objektu. Su pundeļu rankinių granatų Tercsi tą naktį ieško buvusio savo kankintojo. Dvare tamsu, visi kambariai tušti. Ji suranda jį su Hitlerio ir Szalasio karininkais vyno rūsyje. Tercsi patraukia

rankinės granatas ir meta. Nutekusios vadų, fašistinės bandos išbėgioja iš kaimo.

--Ar jie prasiveržia? -- paklausė Andras, Boronkajaus sūnus.

--Sunku tikėti, -- atsakė Erszebet Gyorfi, -- bet tai ir nebe svarbu. Rytą ant dvaro rūmų stogo plevėsuoja balta vėliava. Džiaugsmingai sveikinami raudonarmiečiai. Jie išdalina gyventojams vyno ištekliaus. Tai džiaugsmo šventė. Tik Tercsi laikosi nuošaliai. Raudonosios armijos kareivis randa ją vieną su kūdikiu.

Erszebet Gyorfi išgėrė kavos gurkšnį.

--Ar jau viskas? -- nekantriai paklausė Kuzinas.

--Dar ne. Iš jos tėvo patiria kareivis, kas jai buvo padaryta, jis išgirsta ir apie jos žygį, kuris išgelbėjo sodžių. Kareivis įsimyli Tercsi. Iš visų nuoskaidų ir prietarų išlaisvinama, įtampa jo žmona.

Klausytojų susidomėjimas išnyko. Pasigirdo pagyros, pripažinimo žodžiai. Nusivylusių veidu, kaip žvejys, kuris veltui buvo užmetęs tinklą, jaunas Boronkajus nueina nuo stalo ir sustoja ties patefonu.

--Ar tamsta priklausai rašytojų draugijai? -- paklausė Kuzinas.

Erszebet Gyorfi linktelėjo.

--Tai galbūt žinote, kodėl buvo įsteigtas Petofio ratelis?

Boronkajus sukosėjo pervėlai. Žodžiai "Petofio ratelis", politinio pasipriešinimo sąvoka, iššaukė paraližuojančią tylą.

(Bus daugiau)

Čiurlionio Galerijos Chicagoje centrinės salės vaizdas, kurioj gruodžio 3 d. atidaroma pirmoji lietuvių kolekcionierių meno paroda.

Rimta literatūros šventė Chicagoje

LB Chicagos apygardos valdyba sekmadienį, lapkričio 13 d. chicališkiamis padovanojo literatūros popietę -- vakarą. Nors diena buvo graži ir vyliojančią pasigėrėti rudeniskąja gamta, bet erdvi Balio Pakšto svetainė prisipildė taip gausiai dailiojo žodžio mėgėjų, kad niekas to ir nesitikėjo. Galbūt tai buvo todėl, kad literatūros vakaro Chicagoje jau nebebuvo nuo to laiko, kai LRD valdyba persikraustė į New Yorką ir ten

Moteryų rašytojų literatūros vakaras Vokietijoje, įvykęs prieš 12 metų Eichstaetto lietuvių stovykloje. Iš kairės: M. Mykolaitytė, K. Grigaitytė, J. Vaičiūnienė, G. Tulauskaitė, V. Proščiuonaitė ir K. Pažeraitė.

Dirvos nuotrauka

saldžiai užmigo...

Ižanginiame žodyje buvęs ilgametis LR D-jos pirmininkas išeivijoje Ben Brauskas apžvelgė mūsų literatūros švystelę jį m u s praitytę, o nepriklausomybės laikotarpį pavadino mūsų literatūrinės kūrybos aukso dienomis.

Po to buvo pasveikinta ir pagerbta sulaukusi 65 metų amžiaus šio vakaro dalyvė, rašytoja J. Augustaitytė-Vaičiūnienė, kuri šiuo laikotarpiu pasireiškia visoje savo kūrybos stiprybėje. Šiomis dienomis lietuviškos knygos pasaulyje pasirodo nauja jos poezijos knyga: "Ant aukuro laiptų". Leidžia "Terra".

Ši literatūrinė popietė buvo gausi ne tik klausytojais, bet ir skaitytojais. Ir dar daugiau: labai rimta. Humoristų nepriėmė... Pirmieji su savo kūryba pasirodė "jaunieji": K. Alminas su vaizdinga novele. J. Švabaitė, neseniai atvykusi iš Australijos, su vykusiais ir iškilmingai tragiškais naujais eilėraščiais, o suaktuvininkės poetės sūnus J. Vaičiūnas su vykusiu prozos kūriniu apie jaunos mergaitės tragediją. St. Laucius, taip pat neseniai atvykęs iš Anglijos, paskaitė ištraukas iš naujausios poemos "Respublika", nukeldamas klausytojus į nepriklausomos Lietuvos gaidynę, visas rudas ir raudonas okupacijas, į degančius miestus, tremtį ir kapus... A. Baronas perteikė novelę apie smarkius sportininkus.

Antroje dalyje pasirodė ir "senieji". A. Rūkas su poezija apie išniekintą naktį ir ilgesį. J. Ignatonio gero kūrinių, labai gaila, publika skaitant negirdėjo, nes jam kažkas pakišo "mikrofoną", kuris viską visiškai ir sugadino... Sena literatūros -- poezijos "vilkė" J. Augustaitytė-Vaičiū-

nienė klausytojus maloniai nuteikė ir pradžiugino tiek savo skaitymu, tiek eilėraščių jausmingumu ir grožiu ir naujojo poezijos rinkinio "Ant aukuro laiptų", kuriais greitai jau galės pasižliaugti ir visi poezijos mylėtojai.

Popietė baigėsi literatūriškomis nuotaikomis. Dailavavo net ir dabar iš okupuotos Lietuvos vėl grįžęs Dr. A. Margeris... A. V.

DVIGUBOS IŠKILMĖS ČIURLIONIO GALERIJOJ

Gruodžio 3 d., šeštadienį, 6 v. v. įvyksta dvigubos iškilmės Č. Galerijoje, Chicagoje:

Č. G. 3-jų metų suaktyvė minėjimas ir ta proga atidaroma didžiausia bei įdomiausia iš buvusių meno parodų tremtyje -- Lietuvių kolekcionierių Meno Paroda. Joje bus išstatyta 13 kolekcionierių 35-ųjų dailininkų 160 meno kūrinių. Ši paroda yra pirmoji lietuvių meno istorijoje. Ji apima senosios ir jaunosios kartos kūrėjų bei įvairių meno krypčių meną.

Matysime šių autorių kūrinius:

A. Varno, A. Galdiko, A. Žmuidzinavičiaus, K. Sklėriaus, M. Dobuzinskio, K. Šimonio, J. Šileikos, P. Pundziaus, P. Puzino, V. Jonyno, V. Petravičiaus, V. Kasulio, R. Viesulo, P. Kaupo, E. Marčiulionienės, A. Elskaus, B. Murino, J. Paukštiečių ir t.t.

Jury komisija atrinks 3 vertingiausius meno kolekcijas premijoms. Ta proga yra išleistas gausiai iliustruotas Č. G. leidinys ir parodos katalogas.

Parodos lankymo laikas: kasdien nuo 7 v. v. -- 10 v. v. ir šeštad., sekmad. nuo 12 v. -- 10 v. v. Uždaroma 11 gruodžio, 10 v. v.

Č. G. direkcija

IR VEL LAIKAS KALĖDU KLUBUI

Dabar yra pats laikas pradėti planuoti linksmas 1961 m. Kalėdas. Tik apskaičiuokite jūsų dovanų pirkimo išlaidas, ir pažiūrėkite, kiek mažai reikia atidėti kas antrą savaitę, kad sutauptum reikiamą sumą ateinantiems metams.

YOUR ESTIMATED GIFT EXPENSES:	YOUR PAYMENT EVERY TWO WEEKS:
\$ 25.00	\$ 1.00
50.00	2.00
100.00	4.00
250.00	10.00

Society NATIONAL BANK

Member Federal Deposit Insurance Corporation

GERESNIŲ Namų Statytojai pasirenka MONCRIEF ŠILDYMĄ ir ORO VENTILIACIJĄ

THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Nuo šių metų liepos 1 dienos dividendai yra pakelti iki 4 1/4.

MUTUAL Federal SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIŠ, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Studentai renkasi į suvažiavimą

Ši savaitgalį lietuviai studentai renkasi Clevelande į dešimtąjį Lietuvos Studentų Sąjungos suvažiavimą. Žinoma, susirinks ne visi, bet judresnieji tikrai atvyks. Ir jų, kaip suvažiavimo rengėjai tikisi, bus iš visų didesniųjų vietovių. Jiems reikės nugalėti didelius atstumus ir iš apytuštės piniginės išleisti labai reikalingus dolerius. Niekas nemokės nei kelionpinigių, nei dienpinigių...

Studentai visais laikais, ypač Europos universitetuose, buvo išgyvenamų naujūnų ir to laikotarpio tautinių problemų atspindys. Dažnai jie, užvertę mokslo knygas, buvo pirmieji kraštą ginant, pirmieji vidaus revoliucijas keliant, pirmieji sveikintojai, naujūnus įvedant, ir kiekiausi kovotojai, valdžioms senos vagos nekeičiant.

Tokį studentą mes buvome įpratę matyti, tokiais ir mes patys buvome. O čia, kada matom šio krašto studentą tomis problemomis nesidomint, mes traukome pečiais. Traukome pečiais, kad labai daug ir didelių įvykių pro jį praeina visiškai nereaguojant, tarsi jų nematytų ir bepramogaujant ir futbolą bežaidžiant, laiko nebeturėtų.

Džiugu, kad lietuviai studentai, susibūrę į savas organizacijas, iš to pilko JAV studentų gyvenimo išsiskiria. Ir jie išsiskiria savų tautinių problemų svarstymu ir ideloginiu susiorganizavimu. Jie kartais pabando, nors ir miniatiūroje, pabūti tokiais studentais, kokių mes esam pasiilę.

Greičiausia nė pati Lietuvos Studentų Sąjunga negali tiksliai pasakyti, kiek lietuvių studentų dabar JAV universitetuose studijuoja. Pačiai sąjungai ne visi priklauso, o kitaip suregistruoti taip pat nesiseka. Bet greičiausia nebus daug suklysta, kad jų jau prašoka 1500 skaičių. Ir su kiekvienais metais tas skaičius didėja, tik labai gaila, kad jų mūsų studentų lietuviškoji veikla, augančiam skaičiui proporcingai nedidėja. Net priešingai. Čia jau baigusieji aukštųjų mokslo rimtai rūpinasi, kad ir mūsų nauji studentai pradeda panašiai pildyti, kaip pilki ir visi šio krašto studentai. Atseit, juos mala ta pati nutautinimo mašina, kuri jau sumalė daug milijonų šio krašto ateivių. Tik mums, šiuo atveju, daug skaudesnis nuostolis: sumala išmoksčius mūsų vaikus, iš kurių daug daugiau naudos tikimasi mūsų tautiniam gyvenimui.

Lietuvių Studentų Sąjunga tą mums žalingą reiškinį mato ir rūpinasi, kaip veiklą išjudinti ir lietuvių studentą Lietuvai išlaikyti. Beveik kiekvienam suvažiavime tai svarsto ir naujesnių receptų ieško. Ieškos ir šiam, dešimtam suvažiavime, ieškos ir ateinančiuose. Ir neabejotina, kad pastangos vaisingos duos. Tegul ir ne tiek daug, kiek reikėtų, bet keli ar keliolika nuklystančių grįš atgal.

Lietuvių Studentų Sąjunga nusipelno pagarbos ir už antrą darbą, tai Lietuvai žurnalo leidimą. Leidimą tokio anglių kalba žurnalo, kokio mums reikia ir kokio leisti jokia kita lietuviška organizacija ar veiksnys nesilėmė iniciatyvos. Kitas reikalas, ar tas žurnalas mus visus patenkina, ar mes negalim padaryti kai kurių rimtų priekaištų. Svarbu, kad jį jau eilę metų turim, kad dedamos rimtos pastangos jį padaryti tokį, koks daugiausiai lietuvių tautos interesams patarnautų. Ir už tai lietuviams studentams garbė.

Dešimtas Lietuvos Studentų Sąjungos suvažiavimas vyksta Clevelande. Žinodami Clevelando lietuvių kolonijos kultūringumą ir dėmesį mūsų jaunimui, mes tikime, kad į visus jų prašymus bus jautriai atsilepta ir jiems patalkinta.

B. G.

J. Šileikos "Žemaitė" iš lietuvių kolekcionierių meno parodos Čikagoje.

A. Galdiko "Gamtovaizdis" iš lietuvių kolekcionierių meno parodos Čikagoje.

PLYMOUTH KOLONIJA.
— Šiandien, 1621 m. lapkričio 26 d. 50 pilgrimų ir 90 indėnų svečių, dėkodami Dievui už gerą derlių, susėdo prie padėkos stalo.

Derliaus nuėmimo šventės nėra naujienos naujojo pasaulio gyventojams ar jų čiaugams indėnams. Bet ši derliaus nuėmimo šventė buvo tikra naujiena giliai religingiems pilgrimams. Būdami rūstūs ir griežtai disciplinuoti žmonės, jie vengė bet kokių švenčių. Net Kalėdų ir Velykų šventės, pilgrimų nuomone, buvo pagoniškas krikščionybės sumulkinimas.

Bet ši Padėkos Dienos šventė buvo pagrįsta vertingais žmoniškais motyvais. Bado šmėklos grėsmė sumažėjo, taikos sutartys su indėnais buvo pasirašytos ir vasaros sunkūs darbai buvo užbaigti. Ir... pagaliau pilgrimai sužmoniškėjo...

Penkios Plymouth kolonijos moterys (vienintelės likusios iš 18 atvykusių "Mayflower" laivu) paruošė šventei maistą. Svečiai indėnai atnešė dovanų penkias stirnas, kurios buvo prijungtos prie šventės maisto sąrašo: kalakutų, žąsų, ančių, žuvų, vėžių...

Bendri pietūs buvo pilgrimų ir indėnų maisto kombinacija. Buvo padėta anglišku kviečių duona ir indėniška kukurūzinė košė.

Ši Padėkos Dienos šventė tęsėsi tris dienas. Maistas buvo kepamas ir verda-

TADA PADĖKOS DIENOS ŠVENTĖ TĘSĖSI TRIS DIENAS

Padėkos Diena prieš tris šimtmečius ir dabar

KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

mas lauke. Tarp dažno valgymo vyko įvairūs žaidimai ir sportas. Indėnai pilgrimams demonstravo lanko ir strėlės šaudymo meną. Pilgrimai indėnams grojo muzikos instrumentais...

Trečią Padėkos Dienos šventės vakarą pilgrimas Edward Winslow rašė savo dienynan: "Mūsų kukurūzai išaugo gerai ir už tai

garbė Dievui. Mes padidinome indėniškų kukurūzų atsargas. Mūsų miežiai išaugo pusėtinai gerai, bet mūsų žirnių nebuvo verta rinkti... Ir nuėmus derlių, mūsų gubernatorių paskelbė šventę ir išsiuntė keturius vyrus primedžioti maisto. Mes susirinkom specialiu būdu pasidžiaugti ir išreikšti padėką..."

Žvelgiant į pageltusius istorijos puslapius, tai lyg buvo pirmosios Padėkos Dienos žurnalistinis reportažas.

Antroji Padėkos Dienos šventė, turėjusi įvykti 1622 m., dėl blogo ir mažo derliaus, neįvyko. 1623 m. Plymouth kolonijos gubernatorių vėl paskelbė Padėkos Dienos šventę — šį kartą iškilmingai atšvęsti naujų gyventojų atvykimą iš Olandijos.

Ši nauja tradicija, padėkai paskirti vieną dieną, ko-

lonijose greitai prigijo, bet kiekviena vietovė atskirai pasirinko dieną ir specialią šventimo būdą.

Amerikos nepriklausomybės kovų metu kongresas rekomendavo dažnas pasninko ir maldų dienas... ir remdamasis šiomis dienomis pirmasis JAV prezidentas Jurgis Washingtonas 1879 m. paskelbė tautinę šventę. Per šią šventę, lapkričio 26 d., piliečiai buvo raginami dėkoti Dievui už konstitucinės valdžios kraštą...

Tolimesni Amerikos prezidentai pamiršo šios šventės proklamaciją... o Amerikos piliečiai pamiršo šią šventę...

Padėkos Dienos šventė buvo užmiršta iki 1863 m., kada prezidentas Abraomas Linkolnas nauja proklamacija padarė ją tautine švente, išpuolančia paskutinį lapkričio ketvirtadienį. Skelbdamas šią naują metinę šventę, prezidentas Linkolnas rašė: "Šie metai, kurie jau slenka į pabaigą, buvo dosnūs derlingų laukų ir gero dangaus palaima. Prie šių gėrybių, kurios yra taip dažnai naudojamos, kad mes net užmirštame iš kur jos kyla, nuolat naujos dedamos..."

Man atrodo, kad tiktu šias gėrybes iškilmingai, pagarbiai ir dėkingai suprasti visų Amerikos gyventojų vienu balsu ir viena širdimi. Todėl aš kviečiu visus piliečius, kiekvienoje Amerikos vietovėje, ir tuos kurie plaukia jūrose, ir tuos, kurie keliauja užsieniuose, švęsti paskutinį lapkričio ketvirtadienį, kaip padėkos dieną..."

Prieš tris šimtmečius pilgrimas Edward Winslow rašė: "Ir nors ne visada mes tiek daug turime, kaip dabar, bet per Dievo malonę, mes esame tiek nutolę nuo bado ir skurdo, kad dažnai jums viską norime pasiūlyti..."

GYVENIMAS RIEDA PIRMYN...

Alb. V. lapkričio 16 d. Dirvoje lyg ir kaltina Chicagos lietuvių visuomenę, kad toji apleidžia Lietuvos Auditoriją, nes, girdi, juo tolyn, juo eina poniškyn, ir jiems senovėje sukurto lietuviškos užiegos yra perprastos.

Žinoma, jei lietuviškos užiegos ir klubai perleidžiami svečiams ir kitos patalpos nemanoma įsigyti, tada verta tos vietovės visuomeninkus ir būtinierius pabarti. Tačiau yra nusikaltimas priklašioti bet kuriai kolonijai, vien dėl to, kad ji "savo baliams ir bankietams, kurie kasmet darosi vis prabangiškesni, ima ieškoti ištaigingų salų vidurmišio dangoraižių viešbučiuose".

Reikia džiaugtis, kad galų gale mūsų visuomenė pradeda vengti aptrūnijusių miestų kvartalų ir stengiasi burti į padoresnei publiškai tinkamus rajonus. Garbė mūsų seniesiems ateiviams, kurie tiek lietuviškų užiegių pristatė ir jose savo lietuvišką dvasią gaivino. Betgi būtų neprotinga reikalauti, kad ateinant karta burtųsi tose pačiose užiegiuose, kaip ir jų protėviai.

Vyresnieji veikėjai turėtų suprasti, kad gyvenimas rieda pirmyn, kad reikalavimai priaugančios kartos yra kitokie, ir dėl jų "poniškėjimo" neturėtų užsigauti. Mums čia kiekvienas miesto kvartalas yra lygi tėvynė ir todėl sudaryti įspūdį, kad yra nepatriotiška palikti senus kvartalus ar pastatus, yra netikslu.

Su šia mintimi -- traukti lietuvių visuomenę iš pasenusių kvartalų į puošnesnius rajonus New Yorke pradėta akcija pastatyti Jaunimo Namus. Reikia tikėtis, kad neatsiras newyorkiečių, kurie kaltintų šios minties iniciatorių stoka prisirišimo prie "tautinių šventovių".

R. Kezys,
New York

JAUNIMO NAMAI -- IŠ TUŠČIO Į PILNĄ

Dirvos pereiname numeryje (131) buvo rašyta apie jaunimo namų reikalą New Yorke. Korespondentas skundžiasi, kad apie tuos namus "kalbėjo, kalbėjo žmonės (ir dabar dar kalba, bet iki šiol dar nieko neiškalbėjo)". Tame pačiame straipsnyje sakoma, jog pagaliau viename filisterių skautų "susirinkime buvo nuspręsta Jaunimo namų reikalą padaryti konkrečių žygių".

Apsidžiaugiau, Tačiau visame straipsnyje neradau nieko konkretaus. Tiesa, sudaryta komisija (tačiau, ar jau nebūta tokių komisijų desėtais praeityje?).

O konkrečios iniciatyvos tikrai būtų galima tikėtis. R. Kezys rašo, jog "filisteriai skautai yra išaugę vyrai ir moterys, dauguma baigė mokslius Amerikoje, kai kurie -- Lietuvoje". Todėl vietot tuščių kalbų, ar negalėtų šie mokslius baigusieji pradžia sudėti bent po šimtą dolerių lietuvių namams? Tokia konkretybių iniciatyva tikrai pabrūktų daugiau paramos: New Yorke yra bent pora šimtų filisterių, priklausančių įvairioms organizacijoms. Konkretaus pavyzdžio paskatinti šie filisteriai be didelės pompos išspręstų lietuvių namų reikalą: kiekvienam duodant kas metai po šimtą dolerių, susidarytų apie \$20,000 metinis biudžetas. Čia mokslius baigusiems tai tikrai nebūtų perdidelė našta.

Todėl iniciatoriams tenka linkėti parodyti konkrečios bei filisteriškos iniciatyvos, o tada gal ir nefilisteriška visuomenė pasaks rimtu pavyzdžiu.

A. L.
Woodhaven, N.Y.

Ir po trijų šimtmečių tai vra tiesa. Mes čia turime tiek visokio gero, kad ir alkanam tolimesnių kraštų žmogui pirmiausia iš čia eina į pagalbą.

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

20 metų tos srities praktika

VOKISKŲ RADIO APARATŲ TAISYMAS

TELEFUNKEN

Authorized Factory Service

SCHWAB RADIO & T.V.

SALES AND SERVICE

PAPIGINTA KAINA PARDUODA TELEVIZIJOS IR TELEFUNKEN RADIO APARATUS.

11615 Detroit Ave.

LA 1-4669

CLEVELAND 2, OHIO

Akimirksnių kronikos

Bronys Raila

Su rinkimais politika tik prasideda

Taigi, burtai mesti. Amerika netrukus turės ne tik naują, bet ir jauną prezidentą su viltimi, -- jei visa gerai seksis, -- Baltuosiuose Rūnuose matyti tą patį asmenį gal net aštuonerius metus. Bet šalies balsavimo simpatijos naujam prezidentui tesuteikė nelaukai

BOSTON

Kviečia į žalgirio mūšio minėjimą

Lapkričio 27 d., 5 val. vak. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos III aukšto salėje bus žalgirio mūšio 550 metų sukakties minėjimas. Apie tą mūšį, kuris pakirto kryžiuočių galybę, su laikė jų veržimasi į Lietuvą, kalbės istorikas S. Sužiedėlis iš New Yorko, bus įteiktos L. Bendruomenės paskirtos Lituanistinės mokyklos 2 mokiniams premijos už geriausius rašinius apie žalgirio mūšį, bus pagerbti bostoniečiai, kurie prieš 50 metų dalyvavo to mūšio minėjime.

Meninę dalį atliks solistė Stasė Daugėlienė, aktorė Irena Nikolskytė ir komp. Jeronimo Kačinsko vadovaujamas šv. Petro lietuvių parapijos choras.

Vėliau šokiai, veikis bufetas.

Tą pačią dieną 10 val. šv. Petro lietuvių bažnyčioje bus pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės.

SIŪSK PINIGUS KALĖDOMS DABAR!

Nelauk paskutinės minutės!

Jūsų giminės ir draugai laiku gaus pinigines dovanas, jei dabar pasisysit!

Šis patarnavimas atliekamas visuose 70 banko skyriuose.

Member Federal Deposit Insurance Corp.

Geriausios sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music" WJW Radio, Monday thru Friday, 7:05-7:30 P. M.

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių biliety parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA Kur tik besiruostumėt keliauti, tuoj susirikiat su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: Market 2-4867

mažą, beveik tik mikroskopinę daugumą. Tai bus jam apynasris nesireikšti per daug vienašališkai, per daug vienapartiškai. Bet jam turint užpakalyje kongreso daugumą, jo valdymo laikotarpis galės būti lengvesnis ir tvarkingesnis.

To nebūtume galėję tikėtis Nixono laimėjimo atveju: ginčai tarp vykdomosios ir įstatymus leidžiančios valdžios būtų buvę nuolatiniai, nemalonūs ir krašto gerovei nenaudingi. Bet vis dėlto, viceprezidentas, surinkdamas beveik pusę šalies balsų, moraliskai nepralaimėjo. Greičiau tektų stebėtis, kad tik su tokia maža nesėkme skirtumėliu jis bus priverstas nuo ateinančių metų išeiti į atostogas.

Na, už tai esame atsakingi ir mes lietuviai. Jei lietuvių respublikonų vadai būtų geriau pasidarbavę drauge su kitomis tautinėmis partijomis grupėmis, tai Nixonas lengvai būtų nunešęs dar bent Illinojų. Dabar laurai atiteko demokratams. Illinojų Kennedžio naudai tikrai "nunešė" lietuviai. Ir tik su keliais tūkstančiais balsų persvaros. Kalti čia Chicago lietuviai demokratams, persvėrė mūsų respublikonų. O tai padaryti chigagiečius sukurstė, tarp kitko, du malonūs mano jaunystės draugai: ekonomistas Adolfas Baliūnas ir beveik mano parapijietis, pradžioje poetas, vėliau švako fabrikantas Kazys Žirgulis...

laikraščius buvo pasiskelbęs, kad garantuoja Kennedžio tinkamumą ir ta proga galėsiąs būti beveik Amerikos lietuvių ambasadoriumi prezidento šeimos apilinkumoje. Tatai mums visiems labai reikalinga, nors dar ir nėra visai tikra, ar jam pasiseks nurungti ponios Žakelinos Kennedienės sesers Lee Radziwillows įtaką. Bet tikėkimės...

Man teko pergyventi jau keturias Amerikos prezidento rinkimų kampanijas (pirmąją 1948 metais plaukiant į šią šalį amerikiečių laivu). Žinoma, tai nedaug lyginant su tais, kurie jų matė, dalyvavo ir pergyveno gal jau keliolika. Tačiau kiekvienai prezidentiniam rinkimui istorikų ir sociologų vėliau būna tiek vaizdžiai ir tiksliai aprašomi, kad ir iš šono galima nepereblogiausiai susipažinti.

Ne visi rinkimai buvo vienodi savo programomis, būdais ir pasekmėmis. Kai kurie rinkimai reikšdavo tik senosios politikos pratęsimą ir šiaip jau neesminį, pilką pasikeitimą kitos partijos naudai. Bet, pvz., visi sutinka, kad prezidento F. D. Roosevelto išrinkimas nuo 1932 metų reikšė naują, gilų ir esminį posūkį Amerikos vidaus politikoje, ypač ekonominio ir socialinio sektoriaus srityse, o taip pat ir užsienio politikoje, kada prasidėjo ne visada laimingas, o vėliau net

Kennedy nugalėjo Nixoną tik labai nedidele balsų persvara...

įtikinamais argumentais sveikesne kryptimi formuoti.

Viceprezidentas Nixonas, be abejo, buvo varžomas savo pa-

dėl dviejų mūsų, o ne dėl dviejų dramblių... Tai gana blogas ženklas.

Kennedžio kampanijoje lygiai pasigedome nors kiek ryškesnio revoliucingumo, naujumo ar specifinių idėjų programai, kad štai atėjo laikas ieškoti "naujų sienų" atsakyt stipriai į "iššūkį" (challenge), parodyti daugiau jaunatviško šviežumo ir drąsos. Tai vis juk tik bendrybės, nuotaika, temperamentas, įtaigojimas asmeniškų veržlumų ir "nauja dvasia". Bet kokia konkreiti tos "dvasios" programa, tai taip ir pasilieka miglose. Tačiau ši dvasia, tegu ir tik su mokeroskopiška persvara, dabar laimėjo.

DIRVA vienai mano kronikai rinkiminėmis temomis pakaitė antraštę, tai pavadindama "neutralityj balsu". Tai nebuvo visai tikslu, nes aš tais reikalais nesu neutralus. Lygiai netiesa, kaip netrukus po to viename vedamajame buvo pasakyta, kad mano balsas buvęs "neapsisprendusio rinkėjo". Nieko panašaus, aš buvau ir tebesu apsisprendęs, man net rodos visai aiškiai jau ne nuo šio lapkričio dienu, bet beveik nuo pat atvykimo į Ameriką.

Ne apie tai ėjo reikalas, o tik apie tai, kaip lietuviams būtų sveikiau ir tikslingiau žiūrėti į Amerikos prezidento rinkimus ir juose dalyvauti. Bet neprotestuoju prieš "Akimirksnių kronikos" išeitimą skystesnio rėčio

pamušalu: "Laisvos nuomonės rinkiminėmis temomis". Tai būtų teisinga. Laisvų nuomonių rinkiminiais klausimais mums reikia, ir žymiai daugiau.

Rinkimai pasibaigė, bet tikroji nauja politika tik po jų teprasidės. Parapijų bazarai užsidarė, o dievų ieškoti ir pasimelsti reikia eiti į bažnyčią.

Todėl laikyčiau daug svarbesniu dalyku ne tiek raginimus atiduoti savo balsą už vieną ar kitą kandidatą, bet nuolatinį ir vis aktyvėjantį Amerikos lietuvių dalyvavimą partijų programos ir politinės pasaulėžiūros formavime, laimėjusių ir pralaimėjusių kandidatų veiksmų kontroliavime, brandžioje ir konstruktyvinėje kritikoje ieškant ir surandant kelią, sveikiausią ir naudingiausią Amerikai, o pagaliau ir mums lietuviams. Tai būtų daug didesnis "challenge", sunkus, kietas, varginantis ir ilgo laiko užmojis. Aš tik nebegalėjau pakęsti, kad ne tik senieji amerikiečiai mus teisingai laikė, bet ir mes patys vis buvome patenkinti rinkimų metu atliekama "chalujaus" vaidmenį.

Mes turėtume būti reikalingi ir svarbūs ne tik per rinkimus. Tikrasis politikos vaidmuo reiškiąsi visą laiką. Po rinkimų politika nesibaigia, o tik prasideda. Ir jeigu nebenorėtume būti tik tos vienos rinkimų dienos "chalujaus", galėtume laisvomis nuomonėmis mėginti plačiau persvarsyti mūsų laikyseną.

Ir dabar pirmyn...

Bet didžiausio laimėjimo, atrod, bus pasiekęs mūsų gabusis prekybininkas Dr. K. J. Valiūnas, naujojo prezidento Kennedžio šeimos pažįstamas. Jis dar prieš rinkimus net per

be galo klaidingas ir žalingas bendradarbiavimas su komunistine Rusija.

Prezidento Eisenhowerio išrinkimas 1952 metais turėjo reikšti anos roosveltinės - trumaninės demokratų politikos pataisas. Namuose -- grįžimą nuo anųdviejų "socialistinės" politikos prie individualinių laisvių ir privatinės iniciatyvos teisių ir galimybių apsaugos. Užsienio politikos požiūriu -- nepasitenkinimą vienu komunizmo pasaulinės plėtos "sulaikymu", bet ir aktyvesnį jam pasipriešinimą, net pavergtųjų tautų "laisvinimą".

"Liberation versus Containment" -- turbūt visi dar tebeatsimenamė aną šūkį... Bet jau baigiantis pirmajam Eisenhowerio terminui, pradėjus "viršūnių" konferencijas su Chruščiovu, netrukus tušti ir propagandiniai šio šūkio burbulai galutinai išsisklaidė su Vengrijos sukilimo begėdišku išdavimu. Apie "išlaisvinimą" dabar niekas ir nebekalbėjo.

Šieji vėliausieji rinkimai idėjinio ir programinio požiūriu buvo vieni bene iš pačių pilkiausių, -- nežiūrint spaudos triukšmo, lėktuvais skraidančių kandidatų prakalbų, labai patogios ir reikšmingos televizijos tautos. Krašto masės, o netgi ir elitas tenori tik taikos, ramybės ir ekonominės gerovės. Kandidatai su tomis nuotakomis turi skaitytis, tai suprantama. O blogiausia, kad jie ne tik masių nuotakai taikėsi, bet ir joms pataikavo, užuot joms vadovavę ar mėginę

dėties ir kaip pozicijos kandidatas nei stengėsi, nei norėjo būti revoliucingas. Visa, ką jis galėjo skelbti, tai tęsti toliau "poviršūninę" aštuonerius metus valdžiusios savo partijos politiką, žadėdamas ją šiaip ar kitaip pagerinti.

Bet tenka tiesiog stebėtis, kodėl jis per visą ilgą rinkiminę kampaniją buvo toks nežodingas nors kiek esmiškiau pakritikuoti demokratų prezidentų Roosvelto ir Trumano užsienio politiką ir jos pasekmes Amerikai ir pasauliui. Ar tik dėl to, kad anoji politika buvo maždaug abiejų partijų savo laiku vienodai remiama, bipartizaninė, taigi, tiesą sakant, abi partijos kone vienodai atsakingos?

Kennedys nuolat rėmėsi savo partijos pirmataky, ypač Roosevelto aureolėmis. O juk Rooseveltas Jaltos susitarimais iškėlė Rusiją į mirtino ir galingo Amerikos priešininko rangą. O juk Trumanas, tuo metu atominės bombos monopolistas, ne tik nepasinaudojo šia vienkartinę privilegija, bet Potsdame dar užantspaudavo prosovietinę Jaltos dvasią ir vėliau užmerkė akis prieš Kinijos sukoministinimą.

Tai buvo viena po kitos nieku nepateisinamos klaidos ir pagalba kilti Amerikai ir visam pasauliui kolosaliniams pavojams, kurie slegia dabartinę generaciją ir gal dar sunkiau užslėgs būsimąsias. Bet Nixonas apie visa tai tylėjo, keldamas mažai reikšmingą triukšmą dėl dviejų mažųjų kiniškų salelių --

V. Petravičiaus "Ponios A. J. portretas" iš lietuvių kolekcionierių meno parodos Chicagoje.

Jūrų skautininkas kap. Povilas Labanauskas, paskutinis Nepriklausomaj Lietuvoj jūrų skautų skyriaus vedėjas Chicagoj susitikęs kalbasi su dabartiniu jūrų skautų vyr. vedėju v. j. s. L. Knopfmilleriu.

V. Noreikos nuotrauka

PHILADELPHIJOS LIETUVIAI

Lietuvos kariuomenės 42 metų nuo jos atkūrimo ir L. V. S-gos Ramovės skyriaus dešimtmečio šventės minėjimas įvyksta lapkričio 26 dieną.

8 val. 45 min. Šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje (Wallace ir 19-tos gatvių kampas) gedulingos pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės karius, savanorius, partizanus, knygne-

šius ir visus laisvės kovų dalyvius.

6 val. vakaro, Šv. Andriejaus parapijos salėje, iškilmingas minėjimas. Minėjime kalbės JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos pirmininkas J. Šlepetys.

Koncertinę dalį išpildys: Philadelphia Lietuvos Tautinis Ansamblis, vadovaujamas Leono Kaulinio ir jaunieji talentai: Anelė

CLEVELANDO LIETUVIAI

• AL Piliečių Klubas po būvis praėjusį šeštadienį Lietuvos svietainėje praėjo senųjų ir naujųjų ateivių susiartinimo dvasioje. Be didesnio garsinimo, be specialiai kviestų aukštų svečių ir be "spyčių" apie 180 pobūvio dalyvių šeimyniškai linksminosi Neo Lithuania kvintetui puikiai griežiant.

Pradžioje pobūvį pajavirino Vaidilos teatro aktoriai, suvaidinę Zigmo Peckaus tam robūviui parašytą garsą "Piliečių Klubas". Gana vykusiai pavaizduotas klubo isikūrimas: vieni sakė, kad klubą isteigė vyrai, jiems nusihodus bastytis po svetimas karčiamas, kiti įrodė, kad klubą sutvėrė moterys, norėdamos savo

vyrus matyti po vienu stogu... Be to buvo "renkamos" žinios apie klubo direktorius ir nustatyta, kad jie verti istorijos ir enciklopedijos puslapių...

Režisavo Vaidilos teatro meno vadovas Ignas Gatautis. Be paminėtųjų, vaidino Al. Plečkaitis, B. Mackiala, J. Citulis ir Z. Dučmanas.

Verti paminėti Neo Lithuania orkestro dalyviai: Vy-

VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAI,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

tas Benokraitis (akordionas), Valentinas Palukaitis (saxsofonas), Algis Modes-tavičius (akordionas, vadovas), Algis Rukšėnas (būbnai) ir Arvydas Račinskas (gitara). Tie jauni vyrukai mielai kviečiami visur (užsakant šaukti: EN 1-4849, V. Šlapeliui).

Gautas pobūvio pelnas bus sunaudotas svietainės pagražinimui.

• Tautinės grupės raginamos papildyti tautodailės eksponatais nuolatinę tautinių grupių parodą Clevelando centrinėje viešoj bibliotekoje (antrame aukšte).

Šis tautodailės kampas yra įsteigtas "Folk Arts Association" pastango m i s ir parama. Ji ir toliau rūpinasi ta paroda, padovanojusi daugiau eksponatų ir pinigų. Nauja dovana padengs išlaidas įrengiant šešias dideles stiklais padengtas spintas knygoms ir paveikslams.

Tai draugijai vadovauja Miss Edith Wirt. E. K.

Dirvą pasiūlyk savo
kaimynui susipažinti

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

LIETUVIŲ KLUBAS ir SVETAINĖ

Lietuvių Svetainėje renkite lietuviškus parengimus, o poilsį praleiskite tarp savųjų Klube.

— Cleveland —

6835 Superior Avenue EX 1-1143

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

AUTOMOBILISTŲ DĖMESIUI!

1304 East 9 Str., prie pat

St. Clair, telef. TO 1-1673 atidarytas naujas, erdvus, lietuviškas garažas

Quik Auto Service, Inc.

TAISOME VIETINIŲ IR UZSIENINIŲ AUTOMOBILIUS

Taisoma moderniausiomis priemonėmis stabdžiai ir visi stabdymo mechanizmai, išmetimo vamzdziai ir duslintuvai - "mufflers", motorų reguliavimas - "tune-up" ir analizavimas, važtų šlifavimas, radijo ir visų elektros įrengimų taisymas.

Darbas atliekamas greitai, sąžiningai ir žemomis kainomis PRANO GRIGONIO priežiūroje.

Atidaryta kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro

Kam nauda is investoriu tvarkomos Elektros Kompanijos?

JUMS

Nes The Illuminating Company yra investorių nuosavybė — ne valdžios — mes mokam taksų mokesčius taip, kaip ir jūs.

1960 m., pavyzdžiui, The Illuminating Company mokės virš \$26,000,000 federalinių, valstijos ir vietinių mokesčių. Iš šios sumos, \$9,500,000 eis vietinių miestų ir apskričių valdžioms, valstybinėms mokykloms, neturtingųjų pašalpoms.

Balansas — virš \$16,500,000 — eis Ohio valstijai ir federaliniai valdžiai, ir šių mokesčių dalis jums grįš atgal naujų, pagerintų kelių, Social Security pašalpų, tautinės apsaugos ir kitų administracijos vedamų projektų formose.

Tai yra viena priežastis, kaip jums išeina į naudą, kada taksų mokesčius mokanti investorių tvarkoma elektros kompanija jums tarnauja.

The Illuminating Company
AN INVESTOR-OWNED COMPANY SERVING THE BEST LOCATION IN THE NATION

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

Lietuvių Studentų Sąjungos
dešimtas suvažiavimas

Lietuvių Studentų Sąjungos dešimtas metinis suvažiavimas šiais metais įvyks lapkričio 24-27 dienomis, Padėkos savaitgalį, Clevelande. Jau dešimtį metų kai L. S. S. JAV veikia.

Studentų Sąjunga įsikūrė tikslu sujungti visų lietuvių studentų organizacijų narius į vieną organizaciją, kad visi studentai dirbtų Lietuvos labui studentiškoje dvasioje.

Kasmet studentų lietuvių gyvenime ir jų veikloje iškyla naujų problemų. Šias problemas aptarti ir išspręsti kasmet L. S. S. centro valdyba suruošia visuotinį suvažiavimą. Tuo pačiu laiku įvairių studentų organizacijų valdybos turi progą ne tik savos organizacijos veiklą aptarti, bet ir kartu prisidėti prie bendros lietuvių studentų veiklos aptarimo ir pagerinimo.

Studentų Sąjungai kasmet iškyla vis naujos problemos. Jaunieji studentai, baigę amerikoniškas gimnazijas ir įsijungę į studentų eiles, atsineša naujų idėjų ir naujų problemų. Studentų Sąjunga dideliu dėmesiu seka, kad lietuviai studentai amerikoniškai ir vis ma-

žiau jungiasi į lietuvių veiklą. Tai galima pritaikyti ir vyresniems studentams. Ši problema gal ir bus pati svarbiausia Studentų Sąjungoj. Be to, kaip buvo minėta, daug organizacinių problemų turi būti aptarta. Ir kur geriausia jas aptarti, jeigu ne suvažiavime, kur kiekvienas studentas gali pareikšti savo nuomonę ir daryti nutarimus ateities veiklai.

Tad centro valdyba, Clevelando skyrius ragina visus studentus kuo gausiau dalyvauti dešimtam L.S.S. suvažiavime.

Su važiavimas prasidės ketvirtadienį, Padėkos dieną, Tudor Arms viešbutyje 1 val. p. p. registracija, 4 val. p. p. įvyks prezidento rinkimai, o vakare bus atskirų organizacijų susipažinimo vakarai. Penktadienį įvyks įvairūs pašnekesiai ir diskusijos Lietuvių Studentų Sąjungos veiklą nagrinėti. Vakare bus susipažinimo vakaras grojant puikiam orkestrui. Šeštadienį bus kelios įdomios ir vertingos paskaitos apie lietuvių studentą išeivijoje, o vakare įvyks koncertas-balius su šokiais. Sekmadienį po pietų įvyks suvažiavimo uždarymas.

Laukiame visų suvažiavime ir sakome iki pasimatymo!

L.S.S. Clevelando
skyriaus valdyba

siai dalyvauti ir tuo paremti karo invalidus.

Ramovės Valdyba

• Dailiojo skaitymo ir deklamavimo varžybos įvyks gruodžio 11, 3:30 v. šv. Jurgio parapijos salėje.

Varžybose gali dalyvauti visas mokyklinio amžiaus jaunimas (nuo 7-18 metų amž.) lankantis ir nelandantis lituanistinę mokyklą.

Prašome tėvelių sudaryti sąlygas mokiniams ruošti varžyboms ir jose dalyvauti. Kviečiame ir visuomenę dalyvauti stebėtojais.

Varžybų dalyvių laimėtojams bus duodamos premijos. Premijas gali skirti ir paskirti asmenys pinigais ar knygomis. Visais varžybų reikalais prašome kreiptis į Vysk. Valančiaus lit. mok. vedėją A. Gailiūšį, tel. MU 1-7014.

Varžybas rengia LB Clevelando I-os apylinkės valdyba.

• Tautinės grupės kviečiamos dalyvauti pobūvyje pagerbiant Mrs. Zelma Watson George, JAV delegacijos prie Jungtinių Tautų narę.

Pobūvis įvyks gruodžio 10 d. Manger viešbuty. Vadovauja teisėjas Charles W. White. Kvietimų po 3 dol. galima gauti 261 Arcade, "Council on Human Relations".

Tarp kitų tautybių, lietuvių atstovo sveikinimo žodis tame pobūvyje būtų reikšmingas, ypač ryšium su Chruščiovo JT iškeltu kolonializmo panaikinimu.

E. K.

CHICAGOS
GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

Val.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.

Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVERglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203
Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p.
pirmad., antrad., ketvirtad.,
penktad.

Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas:
Ofiso REpublic 7-5020.
Namų WALbrook 5-3765.

J. Ramunis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Iėjimas iš Rockwell St.)

Val.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Šeštadieniais:
2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

Lapkričio 12 d. Clevelande, Vyt. Braziulio namuose, įvyko Clevelando Lietuvių Rašto Klubo susirinkimas. Nuotraukoje iš kairės: Žižniauskienė, V. Kavoliūnas, A. Klimas, A. Nasvytis, K. Karpius, A. Augustinavičienė, A. Balašaitienė, V. Braziulis, E. Karnėnas ir St. Barzdukas.

V. Balašaičio nuotrauka

EAGLE STAMPS REIŠKIA DAR DIDESNĮ SUTAUPYMĄ
the MAY cos NOW 3 BASEMENT stores
DOWNTOWN - PUBLIC SQUARE CEDAR CENTER - RIDGE AND RIDGEWOOD DRIVE

Didžiausias pasirinkimas!

Žieminių paltų

KAILIŲ APVEDŽIOJIMAS
VILNŲ PALTAI

\$44

Pasirinkimas iš šios puikios grupės, kailiais apvedžiotų, 100% vilninių paltų. Pasirinkit iš naujų stilių ir populiarių kailių. Dydziai 8 iki 18 ir 16½ iki 24½. juodų, mėlynų, žalių, taupe ir beį spalvų.

BE PAPUOŠIMŲ

ŽIEMINIAI PALTAI

19.88

Stiliai: mišinys spalvų, uždara kaklas, pilnai lygus ir sumetamas; spalvos: juoda, žalia, kelių ir kelių spalvų mišinys; gera vilnonė medžiaga 100% dvigubo siūlo vilnos, curdona ir nauja dryžuota medžiaga; pamušalas: orlon anrylic, satin ir taffeta. Dydziai: 6 iki 16, reg. dydziai 8 iki 18 ir pusiniai dydziai 16½ iki 24½.

Gaila, telefonu ir paštu užsakymai nepildomi.

BASEMENT MISSES' AND WOMEN'S
COAT DEPARTMENT
THE MAY COMPANY, ALL 3 STORES

STUDENTAI KVIEČIA VISUS DALYVAUTI

LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMO

KONCERTE-BALIJE.

KURIS ĮVYKS ŠEŠTADIENĮ, LAPKRIČIO 26 D.,

8 VAL. VAK. TUDOR ARMS HOTEL

10660 CARNEGIE AVE.

Programoje: ČIURLIONIO ANSAMBLIO OKTETAS ir sol.

V. MATULIONIS.

ĮEJIMAS STUDENTAMS 2 DOL., O KITIEMS 3 DOL.

ŠOKIAMS GROS PUIKUS JOE PERKO ORKESTRAS.

Išnuomojamas namas

Newman Ave., prie E. 65 St. Sildymas. Baltiesiems. Kaina \$55.00. Šaukti SK 1-4547. (136)

GERI NAMAI

Naujos parapijos rajone, 2 šeimų, labai švarus. Vienos šeimos medinis, 3 miegamieji.

Vienos šeimos plytinis, 2 miegamieji žemai.

Juozas Mikonis, Realtor
EAST SHORE REALTY

780 East 185 St.
IV 1-6561 MU 1-2154
(133, 135, 138)

Parduodami namai

#222
Grazus namas su 6 puikiais kambariais, židiniu, gražiu rūsiu, labai švarus. Savininkai lietuviai.

#223
Į šiaurę nuo Lake Shore Blvd., netoli Neff Rd., 6 puikių kambarių namas, labai, labai švarus, vario vamzdžiai, rūsys, 2 mašinom garažas, labai geras parkinys.

Betty Hansen Realtor

819 East 185th Street
Cleveland 19, Ohio
IV 6-2130

(136)

Kariuomenės šventės
minėjimas

L. V. S. Ramovės skyrius, lapkričio 26 d., 7 val. vakaro šv. Jurgio parapijos salėje rengia 42-ą Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimą. Paskaitą skaitys istorikas prof. J. Jakštas "Lietuvos kariuomenės istorijos bėgyje". Meninę dalį išpildys Čiurlionio ansamblio pramoginis oktetas, vadovaujamas Rytio Babicko. Po minėjimo muzika, šokiai, vaisės ir gausus, birutiečių tvarkomas bufetas, šeiminingai P. Blumentalietei.

Iėjimas 1 dol. invalidų nauda, jaunimui — nemo-kamas, Sekmadienį, 10 val. 30 min. šv. Jurgio parapijos bažnyčioje pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės.

Labai prašome visų organizacijų prie iškilmių prisidėti, dalyvaujant pamaldose su vėliavomis.

Maloniai kviečiame visą Clevelando visuomenę, savanorius kūrėjus ir karius minėjime ir pamaldose gau-

KAS IR KUR?

• Stasys Jakštas baigia ruošti spaudai eilėraščių rinkinį, iš kurių viena dalis, o gal net atskiras leidinys bus skirtas jauniems skaitytojams.

• Inž. K. Kruliko redaguojamas Lietuvos inžinierių metraštis jau greit išeis iš spaudos. Tai bus istorinė ir įdomi knyga ne tik inžinieriams, bet ir kiekvienam skaitytojui.

• Algio Budrio novelė RO-GUE MOON, kaip viena iš geriausių, atspausdinta ką tik iš spaudos išėjusiam žurnale Fantasy and Science Fiction. Algis yra parašęs jau daug novelių ir net atskira knyga nesenai išleides. Jis yra Lietuvos Generalinio konsulo New Yorke Jono ir Reginos Budrių sūnus.

• Lietuvių rašytojų politinis vadovas Edvardas Mieželaitis, su komunistine delegacija iš Maskvos, atvyko į JAV. Čia prabus apie mėnesį laiko. "Vilnis" ir "Laisvė" džiaugiasi, kad bus su kuo drauge papūsti į Maskvos dūda.

• Pabaltiečių evangelikų suvažiavimas įvyko spalio 28 — lapkričio 1 d. Annabergo pilyje, Vokietijoje. Jis buvo daugiau skirtas naujai iš Pabaltijo kraštų į Vokietiją atvykusiųjų reikalams. Dalyvavo 40 iš Lietuvos, 20 iš Latvijos ir 4 iš Estijos. Iš Vasario 16 Gimnazijos, drauge su mok. F. Skėriu, buvo nuvykę 13 mokiūnų.

• V. Krėvės antkapio šoninėje briaunoje šią vasarą buvo iškaltas angliškas įrašas: Erected in memory of the great Lithuanian author by his countrymen. Taigi dabar ir nelietuviai Philadelphiajos šv. Kryžiaus kapinių lankytojai galės žinoti, kad ten palaidotas žymusis lietuvių rašytojas. Krėvės Paminklo Statymo Komiteto kasoje likę \$52.37 paskirti Vasario 16 Gimnazijai, o įvairi dokumentinė medžiaga perduota Pasaulio Lietuvių Archyviui Chicagoje. Tuo būdu Komitetas, kurį sudarė A. Jurskis, M. Krasauskaitė, V. Maciūnas, V. Mykolaitis, K. Ostrauskas, J. Puzinas ir A. Vasys, baigė savo darbą. Antkapis iškaltas skulpt. P. Vaškio pagal arch. J. Muloko projektą.

• Pagal Dr. A. Margerio. šią vasarą su raudonųjų ir paraudusių ekskursija buvęsio Lietuvoje pranešimą, Jonas Deksnys parašęs knygą "Kruvinis istorijos puslapis, kuri jau tuoj iš spaudos išeisinti. Tai jam pasakojęs pats J. Deksnys Neringos kavinėje Vilniuje, gurkšnodamas konjaką ir arbatą.

IEŠKOMAS LIETUVIŲ POLITIKOS CENTRO LAISKAS

I-jo didžiojo karo pradžioje Vilniuje buvo įkurtas Lietuvių Politikos Centras. Tarpe kitų darbų, jis nutarė susisiekti su Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvių organizacijomis. Kadan- gi karo metu paštu siunčiamoji korespondencija buvo kontroliuojama, tad M. Yčas 1914 m. spalio pradžioje Lietuvių Politikos Centro suredaguotą raštą išgabeno į švedijos miestelį Haparandą. Ten jį multiplikavo ir su savo lydraščiu pasiuntė Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvių veikėjams: Balučiui, Račkauskui, Šliupui, kun. Serafinui, kun. Žilinskui, Gabriui (kuris tuo metu čia buvo) ir dar kai kam.

Šis L. P. Centro laiškas skubiai reikalingas Pasaulio Lietuvių Archyviui. Jei kas turėtų ir norėtų paskolinti mokslo reikalui panaudoti, prašoma siųsti šiuo adresu: Pasaulio Lietuvių Archyvas, 2601 W. Marquette Rd., Chicago 29, Ill. Panaudojus, tuoj bus grąžintas, jei nebus parašyta, kad jis dovanojamas Pasaulio Lietuvių Archyviui.

• Smuikininko Izidoriaus Vasyliūno organizuojamam fonde lietuviškos muzikos gaidoms spausdinti jau yra \$726.00. Tai jo pastangomis ir sutelkta.

• K. S. Karpius, buv. Dirvos redaktorius, užsakė vieną metinę prenumeratą į Vokietiją neturtingam lietuviui.

• Dr. Julius Ramonas, iš Orland Park, mokėdamas metinę prenumeratą atsiuntė ir \$5.00 auką.

• Algirdas P. Bakšys, iš Chicago, mokėdamas už prenumeratą, atsiuntė ir \$5.00 auką.

NEW YORK

NEO LITHUANIA ŠVENTĖ

Iškilmingas Korpl Neo Lithuanijos 38-ųjų metų sukakties minėjimas įvyko lapkričio 12 d. Cypress Manor salėje, Ridge-woode, Minėjimas, į kurį atsi- lankė daug svečių iš New Yorko ir apylinkių, praėjo pakelta nuotaika. Džiugu konstatuoti, kad pusę publikos sudarė jaunimas. Iškilmingą posėdį atidarė New Yorko skyriaus pirmininkas Antanas Smetona, savo kalboje pabrėždamas, kad lietuviškasis jaunimas turėtų stengtis panaudoti aukštoje mokykloje įgytas žinias Lietuvos laisvės idėjai įgyvendinti. Jis kvietė jaunuosius sekti korporacijos garbės nario, Jono Basanavičiaus pavyzdžiu, kuris, ilgas metus gyvendamas tremtyje, nenuilsdamas dirbo Lietuvai. Po to juniorui Tomui Sperauskui buvo uždėtos korporacijos spalvos.

Žodžių korporaciją sveikino neolithuanas Matulionis iš Cleve- lando ir Korpl Lettonia ir Fraternitas Estica atstovai iš New Yorko. Raštu sveikino generali- nis konsulas Jonas Budrys, Korpl Neo-Lithuanijos centro valdybos pirmininkas Mežys Valiukėnas, ateitininkai, skautai-akademikai ir vyčiai.

Po iškilmingosios dalies bu- vo vaišės ir šokiai, grojant Ru- tenio orkestrai. Šiltoji, neo lithuanijai nuotaikoj greit pra- bėgo keletas valandų, ir kai atėjo laikas skirstyti namo, ne vienas prisipažino, kad tokio malonaus vakaro seniai nebuvo patyręs. Dabartine New Yorko Neo-Li- thuanijos skyriaus valdybą su-

AUDRONĖ BAGDONAITĖ, Dirvos skaitytojų Chicagoje Vacio ir Halinos Bagdonų duktė, gruodžio 25 d. susituokia su Vyteniu Petru- šiu. Abu jaunieji yra veiklūs Chicago jūrų skautų nariai ir akty- viai reiškiasi jaunimo veikloje.

Dirvos nuotrauka

PIRMIEJI LOS ANGELES LIETUVIŲ TAUTINIŲ NAMŲ MECENATAI

Lapkričio 12 d. Los Angeles Lietuvių Tautinių Namų valdy- bos pirmininkas V. Aleksandrū- nas, kartu su kitais valdybos nariais ir fondo rėmėjais, ap- lankė ponus Viktorą ir Margari- tą Petrikus jų rezidencijoje Del Mar, California.

Ta proga buvo atšvęsta po- nios M. Petrikienės gimtadien- is ir ponų Petrikų 25 m. vedy- binio gyvenimo sukaktis, kuri suėjo šio mėnesio 9 dieną.

Erdvioje ir puikioje patalpo- se ponai Petrikai atvykęs iš Los Angeles svečius priėmė la- bai vaišingai. Labai nuoširdžio- biu nuotaikoje, prie apkrautų vai- šėmis stalų, buvo pasidalinta lietuviškosios išeivijos gyven- imo aktualijomis ir problemomis.

Kartu buvo pasižiūrėta filmos iš p. Petrikų kelionės po Eu- ropą 1958 m., kur jie aplankė 11 Vakarų Europos valstybių. Fil- moje rodomas vietovės M. Pet- rikienė labai gyvai ir vaizdžiai paaiškino.

Džiugu buvo klausytis, kaip ponai Petrikai, jau ilgus laikus gyvendami nelietuviškoje aplin- kumoje, išlaikė gryną lietuvių kalbą, nors V. Petrikas atvykęs į šį kraštą jau prieš 50 metų, o ponai Petrikienė Amerikoje gimusi lietuvaitė. Tačiau jiems visos šių dienų lietuviškojo gy- venimo problemos nėra svetimos.

Čia Los Angeles Lietuvių Tau- tinių Namų valdybos pirminin- kas V. Aleksandrūnas, kartu su kitais valdybos nariais Dr. J. Jurkūnu ir A. Valavičium, su- pažindino p. Petrikus su Los Angeles Lietuvių Tautinių Namų įsigijimo problemomis.

Ponai Petrikai būdami jautrūs lietuviškojo išeivijos gyvenimo reikalams, savo biznieriško ir fi- nansinio gyvenimo patirtimi per- žvelgė keliamą tautinių namų į- sigijimo problemą, nuoširdžiai pritarė, ją užgyrė ir davė nau- dingu praktinių patarimų. Gyvai suprasdami tautinių namų įsigi- jimo reikšmę, ponai Petrikai šį darbą parėmė finansiniais, pa- skirdami tautinių namų fonan- vieną tūkstantį dolerių ir paža- dėjo ateityje, pagal reikalą, šį darbą finansiniai paremti.

daro šie korporantai-ės: Antanas Smetona - pirmininkas, Edvar- das Saukys - vicepirmininkas, Milda Sperauskienė ir Giedrė Kumpikaitė - sekretorės, Ste- pas Mackevičius - tėvūnas ir Algis Sperauskas - arbiter ele- gantiarum.

A.S.

Šiuo įnašu ponai Petrikai tapo vieni iš pirmųjų Los Angeles Lie- tuvių Tautinių Namų mecenatai.

Ponų Petrikų finansinę paramą ir įsijungimą į L.A. Lietuvių Tautinių Namų dalininkų eiles kartu yra didelė moralinė pa- rama visiems, kurie šio didžio- jo tikslo siekia.

Ta proga tenka priminti, kad V. Petrikas gimimo žemaitis, nuo Skaudvilės, per 50 metų gy- venimo šiame krašte, perėjo di- delę ekonominę gyvenimo mo- kyklą. Atvykęs į šį kraštą, nors ir neturėdamas didelio teoretinio pasiruošimo, be aukštojo moks- lo, nepaskendo fabriko dulkėse, bet griebėsi biznio. Būdamas Detroito apie 6 metus vertėsi maisto gaminių prekyba, apie 10 metų batų -- avalinės preky- ba, per 15 metų kino -- teatro bizniu ir prieš 15 metų atvykęs į dabartinę gyvenamą vietą Del Mar, sekmingai verčiasi fi- nansavimo bizniu. Čia ponai Pe- trikai turi padarę dideles inves- ticijas į nekilnojamą turtą ir kitus biznius.

Savo laiku, įvairiomis progos- mis ponai Petrikai yra stambes- niais įnašais parėmę ne vieną lietuvišką reikalą. Jie yra finan- savę "Timeless Lithuania" lei- dimą ir eilę kitų reikalų.

V. Petrikas nors jau išaręs gražų gyvenimo barą yra pilnas energijos ir gražių sumanymų. Jo ištikimoji talkininkė -- p. Margarita savo darbštumu ir rū- pestingumu uoliai talkininkauja visuose jo darbuose.

L. A. Lietuvių Tautiniai Na-

Viktoras Petrikas įteikia Los Angeles Tautinių Namų valdybos pirm. V. Aleksandrūnui mecenato dokumentą. Prie stalo sėdi M. Petrikienė.

LIETUVIŲ FESTIVALIS WORCESTERYJE

Lapkričio 27 Worcesterio ir apylinkių lietuviams yra ne ei- linė diena. Šį sekmadienį ne tik lietuviai rinksis į didžiulę Me- morial Auditoriją, bet laukiama daug kitataučių, kurie ateis pa- sižiūrėti lietuvių kultūrinių verty- bių -- lietuviškų dainų, tautinių šokių, lietuviškos muzikos, liau- dies išdirbinių, dailininkų darbų, lietuviškų valgių ir t.t. Laukia- ma, kad į Auditoriją suplauks apie 4,000 žmonių.

Šiam lietuvių pasirodymui jau rengiamasi daugiau, kaip trys mėnesiai. Pasirengimo darbus dalyvauja visos stambesnės Wor- cesterio lietuvių organizacijos ir abi parapijos. Sudaryti ke- li komitetai ir keliolika komisijų. Sudaryti garbės, patariamasis ir vykdomasis komitetai. Garbės komitetą sudaro: J. E. vysk. Flanagan, pral. K. Vasys, kun. Bakanas, miesto menedžeris Mc- Grath ir visa eilė kitų garbingų asmenų. Vykdomąjį komitetą su- daro: Edvardas Struckus - pirm., V. Mačys -- sekr., kun. J. Ste- ponaitis -- išd. C. Tagman -- fin. sekr. ir visi komisijų pir- mininkai, kurių yra net keliolika: J. Krasinskas -- finansų kom. pirm., P. Račiukaitis - prog- ramos, Julia Lendraitienė -- rankdarbių parodos, ponai Wackell -- dailininkų dirbinių, Yodžionis -- muzikos, maisto --ponia M. Watkins, svečių pri- ėmimo -- ponai Jankauskienė, S. Vaskas -- veteranų ir būbny orkestro, E. Gorodeckienė -- dekoracijų, Sesuo Emma -- is- torinių informacijų, A. Kondro- tas -- suvenyrų.

bus galima pamatyti mūsų žymių- jų dailininkų kūrinius, kaip Gal- diko, Varno, Šimonio, Pau- tieniaus ir kitų dailininkų pa- veikslių, o taip pat Tamošai- čių imeniškus audinius, Lietu- viškus valgius bus galima ne tik pamatyti, bet ir suvalgyti. Iš Waterburio atvažiuoja Vaitkai su savo lietuviškais suvenyrais ir knygomis, kurias bus galima nu- sipirkti.

Trumpai tarant bus tikrai į- vairi ir įdomi programa, kuri užtruks keturias valandas -- nuo 4:00 val. po pietų iki 8:00 val. vakaro. Įėjimas nemokamas. Del to visi lietuviai kviečiami ku- gausiai atsilankyti ir padėti pri- pildyti didelę Auditorijos salę. Laukiama daug kitataučių, nes po lietuvių pasirodymo dar seks try- likos kitų tautybių pasirodymai.

Kor.

DETROIT

Lietuviškos filmos

Gruodžio 3 d., šeštadienį, 7 val. vakare bus rodomi du garsiniai lietuviški filmai. Vienas bus iš Nepriklausomos Lietuvos laikų -- Lie- tuva -- Europos nugalėtoja ir antrasis -- Tremties mo- kykla. Pirmasis filmas nu- kels į auksinius Lietuvos laikus, o antrasis parodys, kaip jaunieji lietuviai sie- kia mokslo 16 Vasario gim- nazijoje.

Nepraleiskime progos, pa- matykime laisvosios Tėvy- nės gyvenimo dalelę. Ne vienas gal pamatys ir save sporto stadione.

Iš parengimo gautas pel- nas skiriamas lietuvių kul- tūriniais reikalams. Įėjimo sąlygos bus prieinamos visiems, o mažučiai bus lei- džiami nemokamai. Filmai bus rodomi Ispanų didžiojo- je salėje, buvusiuose lietu- vių namuose.

A. Musteikis

Solidarumo mokestis

L. Bendruomenės Detroi- to apylinkės valdyba prašo detroitiečius sumokėti Ben- druomenės solidarumo mo- kestį už 1960 metus. Šis mo- kestis sudaro dalį bendruo- menės pajamų, reikalingų lietuvių išlaikymo dar- bams. Šį mokestį prašoma sumokėti "Neringos" krau- tuvėje, knygyne prie šv. Antano parapijos bažny- čios, bet kuriam valdybos nariui ar įgaliotiniams.

Kviečia į N. Metų sutikimą

Detroito Bendruome nės valdyba kviečia visus de- troitiečius į N. Metų sutiki- mą, kuris įvyks 5101 Oak- man Blvd. prie Michigan gatvės, Dearborne.

Stalus, kurie yra 10-čiai asmenų, prašoma užsakyti "Neringos" krautuvėje -- tel. TA 5-2933, darbo die- nomis nuo 9 val. iki 7 val. p. p., sekmadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. Kaina 8 dol. asmeniui ir 5 dol. stu- dentams.

ST. LOUIS

Dailininko J. Pautieniaus meno kūrinių paroda

East St. Louis miesto ir apylinkės lietuviai pirmą kartą turės progos aplan- kyti dailininko J. Pautie- niaus meno kūrinių parodą. Paroda ruošiamą Nekal- to Prasidėjimo Parapijos salėje (1509 Baugh Ave., East St. Louis, Ill.).

Parodos atidarymas įvyks lapkričio 26 d., 6 val. vaka- re. Sekančią dieną, t. y. lap- kričio 27 d. paroda bus at- dara nuo 8 val. ryto iki 8 val. vakaro.

Kviečiami visi savo atsi- ėmimo pagerbti dailinin- ką jo 60 metų sukakties proga ir apžiūrėti jo kūri- nius, kurių čia bus išstaty- tą virš 40. (gr)